

TRELLEBORG AVISEN #1

TRELLEBORG / TRELLEBORG ALLÉ 4 / 4200 SLAGELSE / 5854 9506 / VIKINGEBORGEN-TRELLEBORG.DK

VELKOMMEN PÅ TRELLEBORG

Med dette avisindstik byder vi alle hjertelig velkommen på Trelleborg.

Her kan du læse om sommerens mange spændende aktiviteter, Trelleborgs unikke historie og de store planer for projekt Ny Trelleborg.

Vi er alle rundet af vores fælles fortid, og på Trelleborg kan historien opleves på helt tæt hold. Vi er alle vikinger!

Velkommen!

KALENDER
SOMMER
2014

MANDAG 23/06, KL. 18 - 22

SANKTHANS

Nyd en stemningsfuld sankthansaften på Trelleborg, hvor solhvervet fejres med stort bål, aktiviteter og solnedgangen over Harald Blåtands ringborg. I vikingelandsbyen Slagløse kan man skyde med langbue og grille pølser over bål, og i Trelleborgs café serveres der en specielt udvalgt sankthansmenu.

I år holdes båltalen af byrådsmedlem Troels Christensen.

LØRDAG 12/07 - SØNDAG 20/07

VIKINGEFESTIVAL

Besøg Danmarks største vikingefestival med over 800 deltagende vikinger fra hele Europa. Nyd den unikke stemning, der opstår, når vikingerne slår lejr på borgområdet. Smag på autentisk vikingemad, skyd med langbue, og se med, når 400 vikingekrigere udkæmper Slaget om Trelleborg for øjnene af jer. Entré.

TIRSDAG 01/07 - SØNDAG 10/08
LUKKET MANDAGE

SOMMER AKTIVITETER

Hen over sommeren er der masser af aktiviteter for børn og voksne på Trelleborg. Skyd med bue, smed dit eget smykke, bag brød som vikingerne, deltag i jagten på Trelleborgs skatte og meget mere.

Aktiviteterne skifter fra dag til dag. Se dagens program på vikingeborgen-trelleborg.dk

LØRDAG 06/09, KL. 12

VIKINGEGAMES

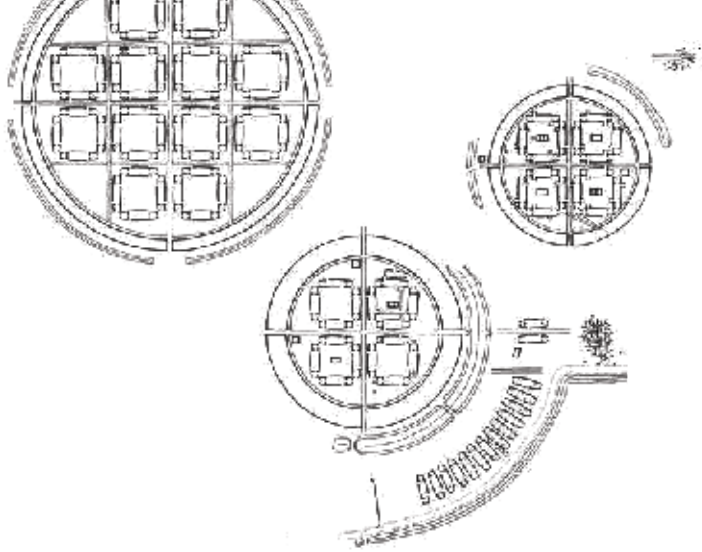
Følg med, når vinderen af årets største vikingekonkurrence VikingGames skal kåres på Trelleborg. Publikum kan også selv prøve kræfter med discipliner som spydkast, balancebane, bueskydning og meget mere.

FREDAG 26/09, KL. 18 - 20.30

SCT. MICHAELS NAT

Besøg en autentisk viking, når Trelleborgs vikinger slår lejr i Slagelse by på Sct. Michaels Nat. Der vil både være vikingeaktiviteter og smagsprøver til publikum.

Trelleborg på UNESCOs Verdensarvsliste

Af Bolette Lehn Petersen, arkitekt MMA, Kulturstyrelsen

Vidste du, at Trelleborg er på vej på UNESCOs Verdensarvsliste?

UNESCO optager steder og monumenter af særlig stor universel værdi, og sammen med Island, Norge, Letland og Tyskland søger Danmark om at få ringborgene Trelleborg, Aggersborg og Fyrkat samt kongesædet i Jelling med på listen.

Tyskland deltager med Dannevirke og Hedeby, der også betragtes som gamle danske

vikingetidsmonumenter.

I sensommeren vurderes ansøgningen af en række eksperter, der blandt andet skal besøge Trelleborg som en del af deres vurdering.

Alle fingre er krydset, og det bliver spændende at se, hvordan eksperter fra udlandet ser på Harald Blåtand og de andre nordiske vikinger, som med deres foretagsomhed og virketrang for 1000 år siden satte præg på verdenshistorien.

PROJEKT NY TRELLEBORG

Af Jesper Rønn Kristiansen, projektleder, Ny Trelleborg, Slagelse Kommune

Der er store planer på den gamle vikingeborg. Slagelse Kommune har afsat 25 mio. kr. til videreudviklingen af Trelleborg til et Oplevelses- & Videnscenter i international klasse. Her skal de glemte historier om Trelleborg blandt andet formidles med de nyeste digitale og virtuelle virkemidler.

Som ejer af selve fortidsmindet og de mange unikke fund fra udgravningen har Nationalmuseet været en integreret del af projektet fra begyndelsen.

Ny Trelleborg er et stort og ambitiøst projekt, hvis anlægsmidler primært skal komme fra private fonde. Intentionen er at åbne det Ny Trelleborg i 2017 – og vi arbejder på højtryk!

Trelleborg-skjoldet Danmarks eneste vikingeskjold

Af Anne-Christine Larsen, overinspektør, Trelleborg, Nationalmuseet

På Trelleborg er der fundet en hel del krigerudstyr, som fortæller om vikingetidens kampe og krydsild. Der er blandt andet udgravet kampøkser, spydspidser og masser af pilespidser, men det mest spektakulære fund er uden sammenligning et rundt træskjold – det eneste bevarede vikingeskjold, der nogensinde er fundet i Danmark.

Skjoldet blev opdaget i 2008 under arkæologiske udgravninger på engen sydvest for Trelleborg. Det lå cirka 40 meter fra vikingeborgens

sydport sammen med flere andre trægenstande.

Med en diameter på hele 85 centimeter er det et stort, men forholdsvis let skjold. Det er nemlig lavet af syv brædder, som alle er tyndere end en centimeter.

Skjoldet er højst sandsynligt et kampskjold. I krig har en "skjoldbule" af metal på skjoldets forside beskyttet krigerens hånd og sparet hans fingre for sværdslag og pilespidser. Fjenden har stirret ind i en rød-hvid cirkel, for fund af jernoxyd

og blykarbonat på skjoldets forside tyder på, at det var malet i røde og hvide farver. Skjoldet har været på en lang rejse. Analyser af træets årringe viser nemlig, at det er lavet af fyrretræ, som er fældet helt oppe i Vestnorge engang i slutningen af 900-tallet. Hvordan det endte på Trelleborg, og under hvilke omstændigheder dets ejermand måtte slippe sit greb i det, er ikke til at vide. Men man kan forestille sig, at Trelleborg-skjoldet gemmer på en spændende og dramatisk historie fra vikingetidens Danmark.

FAMILIEFØDSELSDAG, POLTERABEND ELLER LEJRSKOLE?

På Trelleborg kan I skræddersy jeres egen dag i vikerernes ånd. Måske skal I fejre en rund fødselsdag og ønsker en aktiv dag med autentisk vikingemad og aktiviteter for hele familien?

Eller måske har jeres skole eller institution mod på en anderledes lejr tur, hvor faglighed og socialt samvær går op i en højere enhed, når der trækkes i vikingetøj og laves mad over bål?

Se de mange muligheder for arrangementer og undervisning på vikingeborgen-trelleborg.dk

GRATIS ENTRÉ

I år er der taget hul på et helt nyt kapitel i Trelleborgs historie.

Slagelse Kommune og Nationalmuseet indgik ved årsskiftet en samarbejdsaftale – og det kommer publikum til gode.

Fremover vil der nemlig være gratis adgang på Trelleborg, undtaget til årets Vikingefestival i uge 29.

FAKTA OM TRELLEBORG

Harald Blåtand

byggede Trelleborg i år

981

som en del af sin plan om at samle det danske rige

Trelleborg blev bygget af over

8000

EGESTAMMER

hvilket svarer til en tredjedel af alle egetræer på Sjælland i 981

Der er fundet

37

pilespidser

og resterne af en nedbrændt borgport, hvilket tyder på, at der har været mindst ét stort slag på Trelleborg

Borgen Trelleborg dækker et areal på seks hektar, hvilket er det samme som

12

fodboldbaner

Der er fundet

157

skeletter af døde vikingekrigere på Trelleborg

Trelleborg blev opdaget i

1933

da en lokal motorcykelklub ville bruge voldområdet som motocrossbane

Sommer med sværd og bål

På Trelleborg findes der to sæsoner: sommer, hvor museet har åbent, og vinter, hvor museet har lukket. Hele vinteren arbejder Trelleborgs personale på højtryk bag de lukkede døre. De planlægger undervisning, læser vigtige bøger, reparerer huse og opdaterer udstillingen, så alt er fuldstændig parat til sommersæsonen

Når dørene åbner i april, begynder den travleste tid på Trelleborg. Her over sommermånederne kommer flere end 30.000 besøgende forbi den gamle vikingeborg for at opleve vikingetiden helt tæt på.

Den største attraktion på Trelleborg er den årligt tilbagevendende Vikingefestival, der i år løber af stablen fra d. 12. - 20. juli. I den periode slår 800 vikinger lejr på området omkring borgen, hvor de bor, arbejder og fester med deres familier på autentisk vikingemaneér.

På festivalen er der aktiviteter for hele familien, og risikoen for at blive bidt af vikingetiden er overhængende. Prøv kræfter med bue og pil eller vikingetidens kampteknikker, når både børn og voksne inviteres til at træde i vikingekrigernes fodspor. Eller slå jer ned ved bålet, og sug viden til jer om plantefarvning, autentisk madlavning eller håndværk.

Slut dagen af med at heppe på Harald Blåtands krigere under *Det Store Slag* om Trelleborg, inden I nyder et stykke bålstegt lam og et krus mjød. Ingen går fra Trelleborg Vikingefestival uden en oplevelse for livet.

Slår man et smut forbi den gamle vikingeborg i de andre sommeruger, er der også rig mulighed for at opleve den levendegjorte vikingetid. Hver uge fra tirsdag til søndag er der mulighed for at prøve forskellige vikingeaktiviteter samt at deltage i den gratis rundvisning på borgområdet.

Programmet skifter hver dag, og de detaljerede beskrivelser af aktiviteterne findes på Trelleborgs hjemmeside vikingeborgen-trelleborg.dk

Vi glæder os til at se dig til bål og sværd på Trelleborg!

De unge arkæologer fra Moesgård

Lone Bjørnskov-Bartholdy

Børnenes kærester og venner er også begyndt at tage med på Trelleborg, så i vikingeverdenen har vi efterhånden en enorm børneflok ”

Livet som viking

Flere gange om året mødes en stor gruppe frivillige på Trelleborg, hvor computer, tv og telefon skiftes ud med håndværk, samvær og mad over bål. Her opstår venskaber på tværs af alder, og selv de jyske vikinger vender tilbage år efter år

Når Lone Bjørnskov-Bartholdy i weekender og ferier trækker i sin autentiske vikingedragt, klæder hun sig ikke ud – hun klæder sig på. Vikingernes simple livsstil og traditionelle håndværk har altid interesseret Lone, og hun er ikke alene om den passion. Hendes mand gennem 25 år, Leif, og deres tre fælles børn nyder vikingelivet mindst lige så meget: ”Vi har en travl hverdag, som så mange andre familier, men på Trelleborg sættes tempoet helt ned. Her er man ikke afhængig

af computer, tv og telefoner, så ens kreativitet bliver virkelig sat i spil. Og så knytter det os tættere sammen som familie at have en fælles interesse.”

Leif og Lone kommer aldrig på Trelleborg uden en hel flok unger, der efterhånden er ved at være voksne: ”Børnenes kærester og venner er også begyndt at tage med på Trelleborg, så i vikingeverdenen har vi efterhånden en enorm børneflok,” siger Lone med et smil.

Familien Bjørnskov-Bartholdy er dog langt fra de eneste, der nyder vikingelivet på Trelleborg. ”Borgfolket”, som Trelleborgs faste frivilligruppe bliver kaldt, har flere end 50 aktive medlemmer, og nogle kommer hele vejen fra Århus.

Én af dem er 23-årige Mads

Nygaard, der som arkæologistuderende på Moesgård har viet mere end bare sin fritid til vikingetiden: ”For mig er Trelleborg både et fristed, jeg tager til for at stresses af, og et museum, der giver mig en unik mulighed for at dyrke min faglige interesse,” forklarer Mads. Selvom fagligheden er vigtig for den unge arkæolog, er det dog først og fremmest den specielle stemning og det sociale samvær på Trelleborg, der trækker: ”Man kommer hinanden ved på en helt anden måde, når man lever så tæt og så primitivt, som vi gør. Aftenerne går ofte med hygge omkring bålet, og næsten alting bliver gjort i fællesskab,” siger Mads, der i sommermånederne lever som viking flere uger ad gangen.

Både Mads og Lone forstår at begå sig i et vikingekøkken – og

det er absolut ikke en uvæsentlig evne at have på Trelleborg. Efter de lange sommerdage med fysisk arbejde er det nemlig til det fælles aftenmåltid i landsbyen Slagløse, at Borgfolket mødes om bålet, hvor der spises, udveksles historier og synges sange. Den autentiske vikingemad er vigtig for fællesskabet.

Lone er Trelleborgs ukronede madmor, og besøger man Trelleborg, vil man ofte finde hende og Mads i fuld gang med at flå et rådyr, røre i gryder, arbejde i haven eller samle spiselige planter i området. ”Med vores viden om vikingernes råvarer bruger vi igen de planter og krydderurter, som vi i mange år desværre har glemt alt om – det er der en stor tilfredsstillelse i,” fortæller Lone begejstret.

I VIKINGERNES FODSPOR

Andre vikingedestinationer på Vestsjælland

Formidlingscenter Fugledegård / Naturpark Åmosen
Bakkendrupvej 28
4480 St. Fuglede
2978 4765
naturparkaamosen.dk

Kalundborg Museum
Adelgade 23
4400 Kalundborg
vestmuseum.dk

Sæby Kirke
Sæbyvej 50A, Sæby
4270 Høng
tissoepastorat.dk

Gørlev Kirke
Kirkevangelen 14A
4281 Gørlev Sj.
gørlevkirke.com

Fjenneslev Kirke
Langtoftevej 2A
4173 Fjenneslev
fjenneslev-kirke.dk

Alsted Kirke
Alstedvej 30A, Alsted
4173 Fjenneslev
alsted-kirke.dk

En dødelig urt i Frejs urtegård

I juli sidste år blev Trelleborgs nye formidlingshave indviet

Haven, der indeholder alt fra hør, havekarse og ølandshvede, har fået navnet Frejs Urtegård efter frugtbarhedsguden Frej.

I haven vokser bl.a. en dødelig urt kaldet bulmeurt, der kan virke hallucinerende, men som ved bare 50 mg er særdeles dødelig. Rester af bulmeurt er fundet i en kvindegrav på Trelleborgs søsterborg Fyrkat. Højt sandsynligt er bulmeurt blevet brugt, når vikingekrigerne gik bersærk eller under religiøse ritualer.

Vidste du, at planteekspert Vibeke Dahl flere gange i løbet af sommeren laver rundvisninger for alle interesserede i Frejs Urtegård? Tjek tidspunkterne ud på vikingeborgen-trelleborg.dk

Trukket gris med krydret hirsegrød

Madmor Lones vikingeopskrifter – giv dig selv i kast med vikingernes spændende gastronomi

Trukket gris
(Til 6 personer)

1,2 kg nakkefilet
2 pk. bacon i skiver
1/2 l fløde
2 dl mørk øl

Marinade

2 spsk. sennep, 2 spsk. honning, 6 fed hvidløg, salt og 1 spsk. timian blandes til en tyk pasta.

Fremgangsmåde:

Mariner nakkefileten, og pak bacon rundt om den – lad den trække køligt i 12 timer. Brun fileten i smør i en gryde. Tilsæt øl og fløde. Smag evt. til med salt. Skal simre i mindst 3 timer, gerne mere inden servering. Serveres med grisens sky og brød til.

Krydret hirsegrød

250 g hirseflager
2 l vand
1 tsk. salt
1 porre i skiver
1 løg
200 g bacon i tern

Fremgangsmåde:

Snit porren i fine skiver. Snit løget i tern. Rist bacon sprødt, tilsæt løg og porrer. Når løg og porrer er blanke, tages det hele op af gryden. Bring derefter vandet i kog i samme gryde. Når vandet koger, hældes hirsens i. Tag gryden af varmen og lad hirsegrøden trække, til den

har en god konsistens. Vend løg, bacon og porrer i grøden, og server.

Iduns fristelser

6 æbler
125 g smør
2 tsk. stødt kanel
4 spsk. honning
6 dl skyr

Fremgangsmåde:

Æblerne skylles, udkærnes og skæres i stykker. Smelt smør og honning i en gryde. Tilsæt kanel, rør rundt, og kom æblerne i. Æblerne vendes jævnlige ved jævn varme, indtil de er ”al dente” og endnu ikke er blevet til mos. Tag æblerne af varmen.

Drys

6 håndfulde grovvalsedede havregryn
125 g smør
4 spsk. honning
100 g hasselnødder

Fremgangsmåde:

Smelt smør og honning på en dyb pande. Tilsæt havregryn, og rist dem ved jævn varme, indtil de bliver gyldne. Mens havregrynen køler af i en skål, røres de igennem jævnlige, så de ikke klister sammen. Servér æblekomposten med de ristede havregryn ovenpå. Top med skyr og hakkede hasselnødder.

